

Folyóiratok.

Budapesti Szemle múlt évi utolsó füzetében *Wertheimer* Ede közöl egy tanulmányt a Németországból ideszakadott vállalkozó szellemű, br. Hompesch Károlyról; *Concha* Győző Arthur James Balfour angol miniszternek a keresztyén hitről való nézeteinek ismertetésével kezd nagyobb tanulmányba; *Marczali* Henrik Ranke Leopold felett az akadémiában tartott emlékbeszédét közli; *Goldzicher* Ignác az arab irodalomban a történelírásról értekezik; *H. G. Schultz* Johannának fordítja Claire de Saulnis elbsszélését; *Déchy* Mór a londoni 6-ik nemzetközi földrajzi congressust írja le; *Pasteiner* Gyula a képzőművészeti társulat téli tárlatát ismerteti.

Akadémiai Értesítő múlt évi 72. füzetének első cikke *Ilosvay* Lajos emlékbeszéde Nedtwich Károly felett; *Volf* György első keresztyén téritőinkről értekezik; *Konkoly* Miklós a nagy-szalóki esűsón meteorológiai observatorium létesítését ajánlja. Folyóiratok szemléje, Akadémiai ülések jegyzőkönyvei, Tárgymutató zárják be a füzetet.

Magyar Nyelvőr múlt évi utolsó füzete *Simonyi* Zsigmond neve alatt jelent meg. Simonyi nyelvtudományunk egyik elsőrangú tudósa, ki teljes biztosítékot nyújt arra, hogy a Magyar Nyelvőr ezután is megmarad azon a niveau-n, a mire Szarvas Gábor emelte. Az első cikkében *Kicska* Emil folytatja az alany és állítmány meghatározását; a korán elhunyt fiatal tudósnak, *Szamota* Istvánnak, a kocsai szó eredetéről szóló értekezése a második cikk; *Melich* János német vendégszókat közöl; *Barcza* József a Metamorphosis Transilvaniae mondattanáról értekezik. Szómagyarzatok, népnyelvhagyományok, tájszótarlózat és tartalom rekesztik be a füzetet.

Századok múlt évi deczemberi számában *Fiók* Károly dr. befejezi Östörténet és kritika polemiáját; *Pór* Antal második közleményét adja Erzsébet királyné, Nagy Lajos király feleségéről szóló életrajzának; *Áldácssy* Antal befejezi az ónodi országgyűlés történetét. Történeti irodalom, tárcza következnek.

Turul 3. füzetében *Kis* Bálint a Petki család eredetét, leszármazását írja le és közli a családfát; *Schönherr* Gyula az Eresztevényi családnak 1414. adott czímeres levelét ismerteti; *Komáromy* András dr. a borosjenei Tiszacsalád őseiről értekezik; *Pór* Antal Hedvig, Nagy Lajos leánya születési évét kutatja és az 1373. évet fogadja el; *Makay* Dezső a Csanád-nemzetségről értekezik.

Egyetemes Philologiai Közlöny ez évi 1-ső füzetében *Némethy* Géza Vergilius Didóját jellemzi; *Vende* Ernő Horváth Ádám »Hunnias«-áról értekezik; *Becker* Fülöp Ágost egy XV. századból való francia imádságos könyvet mutat be. Hazai és külföldi irodalom, philologiai program-értekezések bírálati rekesztik be a tartalmas füzetet.

Erdély 8—9. kettős füzete az elhunyt Baróthi Jenő, az E. K. E. alelnöke és Bethlen László gróf, az E. K. E. bécsi osztályának elnöke arczképeit és rövid életrajzait hozza; *Urmánczy* Nándor a Csikmegye és Moldova határán levő Csalló havasra 1895 nyarán tett kirándulást írja le; *Németh* Gyula

dr. egy lapot mutat be Zilah történetéből; *Merza Gyula* a magyar-örmények ethnographiai hanyatlásának okait kutatja és annak orvoslását keresi; *Hangay Oktáv* adatokat szolgáltat Kolozsvármegye turistikai feldolgozásához.

Protestáns Szemle múlt évi 10. füzetében *Szlávik Mátyás* dr. folytatja »A socialismus és a kereszténység« értekezését és *Payr Sándor* befejezi Telekesi Török István életrajzát; *Csiky Lajos* Wichern J. A.-nak a németországi belmissio atyjának működését méltatja; *Révész Kálmán* Beythe István apologiájáról értekezik.

Keresztény Magvető múlt évi november—decemberi füzetében *Kanyaró Ferencz* a Krisztus nem imádás tanát 1570-ben fejtegeti; *Varga Dénes* J. G. Fitch után a vallás-tanítás szükségét hangsúlyozza; *Jakab Elek* adalékokat közöl a magyar és lengyel unitáriusok között levő viszonyok felderítéséhez; *Ferencz József* özv. Kriza Jánosné koporsójánál elmondott imáját közli; *Dézsi Mihály* karácsoni egyházi beszédet közöl; *Benczédi Gergely* az unitárius egyház népszerűségét mutatja ki a múlt százév végéről, ezt *Péterfi Dénes* a mostanival hasonlítja össze.

Protestáns Közlöny múlt évi 52. számában *Orbán József* közli Faragó András szőkefalvi ev. ref. lelkész följegyzéseit az 1813—17. években uralkodott éhségről.

Sárpataki Lapok 1895. 50. számában *Füzy János* az 1860. ápril 14-iki felső-novaji gyűlés határozatait közli.

Állatok Védelme január 5-iki számában *Rencz János* az állatok szerepét vizsgálja Petőfi költszetében; *Montecuccoli* Emma grófnő az állatok lelki világához nyújt érdekes közleményt.

s. s.

Erdélyi könyvtár.

— **Gróf Zrínyi Miklós élete 1620—1664.** Írta *Széchy Károly*, kolozsvári egyet. tanár. Budapest, 1896. I. füzet. 8 r. 96 lap. (A Történeti Életrajzok I. füzete).

— **Sámuel király.** Történeti színmű 5 felvonásban. Írta *Gabányi Árpád*. Kolozsvár, 1895. 8 r. 284 és XVI. lap. Ára 1 frt 50 kr. (Közművelődés nyomdája).

— **Az 51-ik cs. és kir. gyalogezred rövid története.** Írta *Markóczy Antal*, cs. és kir. főhadnagy. Kolozsvár, 1895. 8 r. 52 lap. Európa és Bosnia térképével. (Gombos F. lyceumi könyvnyomdája).

— **A kolozsvári m. kir. áll. tanítónőképző-intézet huszonöt éves fennállásának története és jelen működése.** 1870—1895. Szerkesztette dr. *Lázárné Kasztner Janka* igazgató. Kolozsvár, 1895. 8 r. 196 lap. Két képpel. (Ajtai K. Albert könyvnyomdája).

— **Poe A. Edgár költeményei.** Angolból fordította *Ferenczi Zoltán*, kolozsvári egyet. tanár. Budapest, 1895. 16 r. 144 lap. Ára 30 kr. (Az Olesó Könyvtár 355. száma).

— *Annales* regiae scientiarum universitatis hung. Claudiopolitanæ Francisco-Josephinae. Annus schol. MDCCCXCIII.—XCIV. Claudiopoli, MDCCCXCV. 4 r. 44 lap. (Ajtai nyomdája).

— *A kolozsvári m. kir. Ferencz József tudomány-egyetem almanachja és tanrendje* az MDCCCXCV—VI. tanév II. felére. Kolozsvár, 1896. 8 r. 74 lap. (Ajtai nyomdája).

— *Hasznos tudnivalók.* Nyomdászati kézikönyv. Írta *Ruzicska Gyula*. Kolozsvár, 1895. K. 8 r. 64 lap. Ára 60 kr. (Ajtai nyomdája).

— *A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara jelentése* kerülete közgazdasági viszonyairól az 1894. évben. Kolozsvár, év nélkül. A kamara kiadása. 8 r. 122 l. (Gámán nyomdája).

— *A magyar kereskedelmi jog kézikönyve.* Írta *Klupathy Antal*, kolozsvári egyetemi tanár. Budapest, 1896. A II. kötet befejező füzeté. (Eggenberger kiadása). Ára 2 frt.

— *Művelődéstörténelem*, különös tekintettel a képzőművészetekre. Írta *Czigler Ignác*, a kolozsvári áll. felsőbb leányiskola tanára. Budapest, 1896. 8 r. 199 lap. (Lampel-Vodianer-ézőg kiadása).

— *Aus sieben Jahrhunderten.* Acht Vorträge aus der siebenbürgisch-sächsischen Geschichte von Dr. Fr. *Schuller*. Volksschriftenverlag Hermannstadt 6—13 Heft. Hermannstadt, 1895. 8-ad. 206 l.

— *Die Rosenauer Burg* von Julius *Gross* und Ernst *Kühlbrandt* Herausgegeben vom Ausschuss des Vereins für Siebenbürgische Landeskunde mit 12 Abbildungen. Wien, 1895. Verlag von Carl Graeser, nagy 8-adr. 72 l.

Szakosztályi értesítő.

Szakosztályunk f. é. január 15-én vál. ülést tartott Szamosi János elnökle alatt.

Elnök bemutatja a múlt évről szóló pénztári számadást.

Előterjeszti a folyó évre szóló költségvetést.

Titkár felolvassa a választmánynak a közgyűlés elé terjesztendő jelentését. Mindezeket a választmány egyhangúlag magáévá teszi és a jan. 27-ére kitűzött közgyűlés elé terjeszti.

Az ügyrend értelmében a választmány egyharmada kisorsoltatott, a kik a közgyűlés által újra megválaszthatók.

Titkár bemutatja az »Erdélyi Múzeum« számára beküldött dolgozatokat, melyek egy része bírálatra kiadatott.

Ferenczi Zoltán a hazai folyóiratokkal csereviszonyba lépést indítványoz, a mi elfogadtatott.

Végül elnök jelentést tett az »Erdélyi Múzeum« még kapható évfolyamáról. Évfolyamonként 1 frt 50 kr-ával megszerezhetők, kivéve a XI. kötetet, melyből csak 7 teljes példány van, úgy hogy az csak a teljes évfolyamokat megrendelőknak adható 3 frt-ával.